

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

Система менеджменту якості

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо розробки програм практики

СМЯ НАУ МР 03.01(08) – 01 – 2021

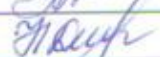

Київ

	<p>Система менеджменту якості МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо розробки програм практики</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ 03.01 – 2021
		Стор. 2 із 9	

УНЕСЕНО
Навчальним відділом (НВ)

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом ректора університету
від «13» листопада 2021 року, № 659 /од

УЗГОДЖЕННЯ:

	Підпис	Прізвище, ім'я, по батькові	Посада	Дата
Узгоджено		Полухін А. В.	проректор з навчальної роботи	15.11.2021
Узгоджено		Слободян О.П.	начальник навчального відділу	15.11.2021
Узгоджено		Прудивус Л.І.	начальник юридичного відділу	15.11.2021
Розробник		Гузовська О.Б.	методист вищої категорії	15.11.2021
Розробник		Омельченко Г.В.	методист вищої категорії	15.11.2021
Розробник		Дідківська Н.В.	методист вищої категорії	15.11.2021

РІВЕНЬ ДОКУМЕНТА -2а

ПЛАНОВИЙ ТЕРМІН МІЖ РЕВІЗІЯМИ – 1 рік

Врахований примірник

	<p>Система менеджменту якості МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо розробки програм практики</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ 03.01 – 2021
		Стор. 3 із 9	

ЗМІСТ

	стор.
1. Загальні положення.....	4
2. Керівні документи.....	4
3. Структура робочої програми практики та зміст її розділів.....	4
4. Додаток 1.....	8
5. Додаток 2.....	9

	<p>Система менеджменту якості МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо розробки програм практики</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ 03.01 – 2021
		Стор. 4 із 9	

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма практики здобувачів вищої освіти – це основний навчально-методичний документ, що відповідає освітньо-кваліфікаційній характеристиці спеціальності, формам навчання та регламентує:

- мету, зміст і послідовність проведення практики здобувачів вищої освіти в Національному авіаційному університеті на визначених базах практики;
- містить рекомендації щодо видів, форм і методів контролю якості підготовки (рівень знань, уміння і навички), які здобувачі вищої освіти повинні отримувати під час проходження практики;
- підведення підсумків практики здобувачів вищої освіти.

Метою розробки програми практики здобувачів вищої освіти є запланована і структурована програма практичної підготовки здобувачів вищої освіти у відповідних установах, організаціях та на підприємствах різних форм власності.

2. КЕРІВНІ ДОКУМЕНТИ

Основними документами для розробки програми практики є:

1. Положення про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті СМЯ НАУ 03.02(02)-01-2019.
2. Положення про організацію проходження практик здобувачів вищої освіти Національного авіаційного університету СМЯ НАУ П 03.01(15)-01-2021.
3. Робочий навчальний та навчальний плани підготовки здобувачів вищої освіти, затверджені проректором з навчальної роботи.

3. СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ ПРАКТИКИ ТА ЗМІСТ ЇЇ РОЗДІЛІВ

Розробка робочої програми практики є відповідальним творчим процесом викладацького складу університету, який обмежити якимись рамками та схемами було б недоцільно. Робоча програма практики може складатися з таких розділів та підрозділів:

1. Відомості про спеціальність та про освітньо-професійну програму (далі – ОПП).
2. Відомості про бази практик.
3. Цілі практики.
4. Мета практики.
5. Загальні компетентності.
6. Фахові компетенції.

	<p>Система менеджменту якості МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо розробки програм практики</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ 03.01 – 2021
		Стор. 5 із 9	

7. Організація проведення практики.
8. Тематичний план проходження практик.
9. Підсумки проходження практики.
10. Інформаційні джерела.
11. Форма оцінювання проходження практики згідно Положення про РСО.

У розділі «Відомості про спеціальність та про освітньо-професійну програму» необхідно вказати курс, спеціальність/ОПП (код та назва), тривалість, термін практики та інші питання загального характеру.

У розділі «Відомості про бази практики» слід вказати бази, що відповідають меті, завданням, змісту практики, а також вимогам навчальних планів та відповідної програми практики.

Розділ «Цілі практики» має містити в собі цілі, які повинен досягнути практикант під час проходження практики

Наприклад:

Знати:

- організаційну структуру підприємства цивільної авіації та його взаємозв'язки з іншими підприємствами;
- порядок і основні етапи розробки виробів авіаційної техніки, а також нормативні документи, що регламентують процес розробки виробів;
- сучасні методи експлуатації систем обладнання літальних апаратів та їх окремих елементів;
- методики аналізу технічного стану авіаційної техніки та всіх етапах її життєвого циклу (розробка, виробництво, експлуатація);
- технології обслуговування пасажирів в аеропорту

Вміти:

- оцінювати технічний стан обладнання повітряних суден;
- оформляти документацію на експлуатацію та технічне обслуговування повітряних суден (об'єктів авіоніки і т.п.);
- виконувати перевірку працездатності та технічного стану окремих функціональних систем;
- організовувати роботу з обслуговування пасажирів в аеропорту;
- здійснювати інформаційний та патентний пошуки за джерелами науково-технічної інформації

Розділ «Мета практики» є одним з основних розділів програми практики, який визначає напрями діяльності здобувачів вищої освіти та викладачів під час практики. Формулювання у програмі практики мети повинно базуватися на змістовному аналізі дисциплін навчального плану і відповідати переліку компетенцій, знань, умінь і навичок, якими повинні оволодіти здобувачі вищої освіти на практиці. Чітко і обґрунтовано визначена мета практики дозволяє легко контролювати хід виконання програми та вносити необхідні зміни.

	<p>Система менеджменту якості МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо розробки програм практики</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ 03.01 – 2021
		Стор. 6 із 9	

Розділ «**Загальні компетенції**» (далі – ЗК) має містити перелік компетенцій загального характеру.

Наприклад:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК2. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК3. Прагнення до формування та подальшого розвитку комунікативних здібностей, міжособистісної взаємодії у професійній сфері.

У розділі «**Фахові компетенції**» (далі – ФК) мають міститися компетенції за обраним фахом.

Наприклад:

ФК1. Здатність самостійно розробляти алгоритми побудови, виконувати розрахунки та знаходити обґрунтовані рішення конструктивних розробок відносно забезпечення підвищення безвідмовної роботи функціональних систем повітряних суден.

ФК2. Знання призначення, конструкції агрегатів та конструктивних елементів систем керування повітряним судном.

ФК3. Знання вимог та навантаження в системах прямого та непрямого керування повітряним судном, побудови підканалів автоматизованих бортових систем керування сучасними повітряними суднами.

У розділі «**Організація проведення практики**» необхідно визначити форми і методи поточного та підсумкового контролю проходження практики здобувачами вищої освіти. Слід звернути увагу на необхідність суворого дотримання здобувачами вищої освіти прийнятих на базі практики правил охорони праці і протипожежної безпеки з обов'язковим проходженням ними інструктажів (вступного і на кожному конкретному місці праці), інші питання організаційного характеру. Також в програмі практики слід вказати, що обов'язки здобувачів вищої освіти, керівника практики від університету та від бази практики висвітлені у Розділі 4 Положення про організацію проходження практик здобувачів вищої освіти Національного авіаційного університету СМЯ НАУ П 03.01(20)-02-2021.

Розділ «**Тематичний план проходження практик**» має містити всі види робіт, що проводяться здобувачем вищої освіти під час проходження практики. В цьому розділі необхідно докладно і конкретно викласти усі необхідні заходи по досягненню поставленої мети і розв'язанню завдань практики для здобувачів вищої освіти конкретної спеціальності і певного етапу навчання. Тематичний план проходження практик повинен відповідати, як завданням навчального процесу, так і потребам виробництва, враховувати можливості та пропозиції бази практики. У випадку переддипломної (науково-дослідної) практики тематичний план узгоджується з тематикою дипломного проекту (роботи).

	<p>Система менеджменту якості МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо розробки програм практики</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ 03.01 – 2021
		Стор. 7 із 9	

У розділі «**Підсумки проходження практики**» слід вказати яких програмних результатів навчання (далі – ПРН) повинен досягти здобувач вищої освіти у результаті проходження практики.

Наприклад:

ПРН1. Розуміння умови забезпечення прав інтелектуальної власності на програмне забезпечення та інформаційні ресурси.

ПРН2. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології та ресурси у професійній, інноваційній та/або науковій діяльності.

ПРН3. Розуміння застосовуваних методик та методів аналізу, проектування і дослідження, а також їх обмежень відповідно до спеціалізації.

Розділ програми «**Інформаційні джерела**» повинен мати перелік інформаційних джерел, що необхідно вивчати здобувачам вищої освіти для того, щоб вони могли виконати програму практики. В основному це повинні бути інформаційні джерела, що використовується в освітньому процесі університету і є на базі практики: нормативні матеріали, описи, наочні посібники, інтернет ресурси тощо. Перелік навчальних посібників повинен бути мінімальним за номенклатурою і обсягом, необхідним і реально враховувати резерв часу, який можуть виділити здобувачі вищої освіти для їх вивчення за час проходження практики.

У розділі «**Форма оцінювання проходження практики згідно Положення про РСО**» має бути вказано, які види робіт оцінюються, якою кількістю балів. При розрахунку підсумкової оцінки враховуються всі види діяльності здобувачів вищої освіти, які визначені викладачем для оцінювання.

	<p>Система менеджменту якості МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо розробки програм практики</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ 03.01 – 2021
		Стор. 8 із 9	

Додаток 1

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет _____
Кафедра _____

УЗГОДЖЕНО
Декан факультету
_____

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з навчальної роботи
_____ Анатолій ПОЛУХІН

Система менеджменту якості
ПРОГРАМА

Освітньо-професійна програма _____
Галузь знань _____
Спеціальність _____

Форма навчання	Курс	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Самостійна робота (годин)	Форма семестрового контролю
Денна					
Заочна					

Індекс РБ –
НБ –

СМЯ НАУ ПП _____

Київ

	Система менеджменту якості МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо розробки програм практики	Шифр документа	СМЯ НАУ 03.01 – 2021
		Стор. 9 із 9	

Додаток 2

Програма практики розроблена на основі навчального плану _____, затвердженого _____, та робочого навчального плану _____, затвердженого _____, спеціальності «_____» освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «_____».

Програму розробив

Посада _____ *підпис* _____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ _____

Гарант ОПП

Посада _____ *підпис* _____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ _____

Програму практики обговорено та схвалено на засіданні кафедри _____ протокол від «_____» _____ 20 р. № _____

Завідувач кафедри

Посада _____ *підпис* _____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ _____

Програму практики обговорено та схвалено на засіданні науково-редакційної ради факультету _____ від «_____» _____ 20 р. № _____.

Голова НМРР

Посада _____ *підпис* _____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ _____

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник